

Índex de mortalitat

Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears ocupen els llocs vuit, nou i deu, respectivament, en el rànquing estatal de taxa anual de mortalitat, segons dades de l'Institut Nacional de Estadística corresponents al 1999. Per cada 100.000 habitants, a Catalunya en moren 951; al País Valencià, 959, i a les Illes, 964. El País Valencià és el segon en proporció de traspassos per cirrosi hepàtica, i les Illes ocupen el tercer lloc per insuficiència cardíaca.

Neix Air Catalunya

Aquest mes de gener començarà a operar Air Catalunya, una nova companyia aèria que vol connectar les principals ciutats del Principat amb ciutats espanyoles i europees en un radi d'uns 1.000 quilòmetres mitjançant aeroports petits. La companyia, amb seu a Terrassa, s'enlairarà aquest mes de gener amb el vol Girona-Madrid, que gestionava Air Nostrum fins fa dos mesos.

El català d'hotel

Un *catering* és un servei d'àpats; el *jet lag*, un trastorn d'horari, i els *afterhours* són fora-d'hores. Ho diu el *Diccionari d'hoteleria i turisme* que ha estat elaborat pel TERMCAT i editat per Edicions 62 amb la col·laboració dels governs d'Andorra, les Illes Balears i Catalunya. El diccionari va adreçat als professionals del sector i inclou els termes en català, castellà, francès, anglès i alemany.

El *catering* és un servei d'àpats, segons el nou diccionari.

La crònica

El control del cabal de l'Ebre i l'hora del descontrol nocturn

Dimecres, 26 de desembre

Un deute per al 'Guinness'. El Banc d'Espanya publica l'informe del volum del deute de les comunitats autònomes al tercer trimestre de l'any 2001. El deute de la Generalitat Valenciana es manté per damunt del bilí de pessetes, el més alt en relació amb el PIB de totes les comunitats autònomes amb molta diferència. Els partits de l'oposició denuncien que Zaplana va anunciar el passat mes de setembre una disminució del deute que no s'ha produït. El conseller d'Economia, Vicente Rambla, diu que el deute està controlat, però Ximo Puig, portaveu del PSPV a les Corts valencianes, demana una reunió urgent de la Diputació Permanent d'aquesta institució i denuncia que el deute ha esdevingut una bola que creix més i més. Els comptes de l'administració valenciana donen cada vegada més maldecaps al president Zaplana.

Dijous, 27 de desembre

Una mosca cada dia més estranya. Representants de la interprofessional cítrica Intercitrus es reuneixen a Madrid amb Miguel Àngel Arias Cañete, ministre d'Agricultura, que en les darreres setmanes ha estat àmpliament vilipendiat pel sector. Quasi un mes després que els EUA bloquejaren l'entrada de clementines valencianes, el ministre reacciona i anuncia que tècnics del Ministeri viatjaran als Estats Units el pròxim 7 de gener per reunir-se amb homòlegs d'aquell país. Un dia després, les dues organitzacions agràries valencianes (AVA i la Unió), en un comunicat conjunt, exigeixen al ministre "que es deixi de romanços" i denuncie els EUA als organismes de l'Organització Mundial del Comerç.

El temporal arriba al Parlament. El conseller d'Interior, Xavier Pomés, i el conseller d'Indústria, Antoni Subirà, compareixen davant el Parlament de Catalunya per donar explicacions sobre els problemes i els talls de llum que va patir

el Principat durant els dies 14 i 15 de desembre. Pomés reconeix deficiències i errors davant "una situació excepcional", però evita assenyalar culpables. Subirà, en canvi, trasllada totes les culpes dels talls de llum a les empreses elèctriques i defensa a capa i espasa els dos decrets aprovats fa quinze dies que obliguen a invertir en la millora de la xarxa. Dues cares d'un mateix govern que hauria d'aprendre a actuar amb major rapidesa i contundència. Contundència davant unes elèctriques que durant anys, gràcies al monopoli de mercat, han fet i desfet al seu gust, engreixant els seus beneficis i aprimant les inversions. I rapidesa, perquè, després de quatre anys d'aprovar-se la llei de Protecció Civil, Catalunya encara no disposa d'un pla d'actuació davant les nevades.

El fulletó de Majorica. El *Diari de Balears* publica que el laboratori tècnic de Majorica va ser desmuntat durant l'estiu passat pels seus actuals propietaris, Alpha Investment Group. Això prova, segons el diari, la manca d'interès mostrat per part dels nous directius per potenciar el futur de la perla. Segons Ricard Grifol, excap d'investigacions de Majorica, "han tirat a terra molts anys de treball per no voler invertir". I algú, més enllà dels 160 treballadors i treballadores que es quedaran sense feina, hauria de pagar pels plats trencats.

S'acaben els 'afterhours'... legals. València va ser coneguda durant un temps com una terra nocturna de promissió on els horaris eren infinits. Bé, doncs això s'ha acabat. La Comissió Tècnica d'Espectacles, que aglutina representants de la Generalitat Valenciana, els empresaris de discoteca i les associacions veïnals, es reuneix i acorda que els clubs han de tancar les seues portes a les 7.30 hores del matí. S'han anul·lat els horaris d'estiu i hivern, les concessions horàries especials i els *afterhours* -fora-d'hores- regulats per llei. Vol dir això que la gent marxarà a casa quan vulga l'administra-

A dalt, foto d'un *after-hours* valencià regulat per llei. Això s'ha acabat, ja que els veïns i l'administració han decidit que al País Valencià els locals han de tancar a les 7.30 h del matí. Al costat d'aquestes ratlles, el conseller d'Indústria, Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, Antoni Subirà, el qual va traslladar totes les culpes dels talls de llum a Endesa.

ció? Cal dubtar-ho. Al Principat, i a tot Europa, restriccions d'aquest estil han fomentat festes il·legals i *afterhours* clandestins. I en aquests últims, el tràfic de droga i el risc de violència derivat del descontrol absolut acostumen a ser norma de la casa.

Divendres, 28 de desembre

"Tots junts construïm la llibertat." La comissió organitzadora de la Diada Nacional de Mallorca, del 31 de desembre, presenta els actes que es duran a terme enguany, a Palma. Aquest dia és considerat pel nacionalisme (excepte UM) com la diada nacional, atès que commemora l'entrada de les tropes cristianes del rei Jaume I a la Medina Mayurqa musulmana, l'inici de la conquesta i la liquidació de les Balears islàmiques. Com és habitual en els darrers anys, la diada reivindicativa s'avança (per qüestions festives òbvies) al dia 30. L'acte central serà la manifestació que recorrerà els carrers

més cèntrics de la capital balear sota el lema "Tots junts construïm la llibertat", i compta amb la col·laboració de més de 14 entitats, partits polítics i grups socials. **Moviments a l'Ebre.** El mateix dia que els diaris publiquen la mort de milers de peixos a l'Ebre, entre Flix i Ascó, es constitueix a Amposta el Consorci per a la Protecció Integral del Delta de l'Ebre, l'òrgan que ha de garantir que el transvasament no afecte el cabal ecològic del riu. El componen representants de la Generalitat, l'estat, els ajuntaments i la omnipresent Comunitat de Regants, la mateixa comunitat que en els últims anys ha promogut el transvasament finalment beneït pel Pla Hidrològic. Molts comuns d'aquesta associació, però, han decidit suprimir el tèrbol sistema electoral que la regeix: en la pròxima junta de la comunitat, al febrer, intentaran que els actuals presidents justifiquen els vots delegats que els mantenen al capdavant dels regants des de fa dècades.

Estudiar als barracons

Manuel de Barros (PSPV) denuncia que "el PP ha instal·lat a l'escola pública la cultura dels barracots", en referència a l'augment de centres educatius públics amb aules prefabricades on fan classe els estudiants al País Valencià. Enguany, ja són 80 les escoles i instituts públics que tenen instal·lades aules prefabricades. Les obres del mapa escolar per construir nous centres educatius acumulen cada vegada més retard des del 1996.

Gràcia i Guinot al IEC

Els professors de la Universitat de València Carme Gràcia i Enric Guinot han estat nomenats membres de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Enric Guinot és doctor en història i professor d'història medieval. Publica en distintes revistes especialitzades i el gran reconeixement li va arribar amb la publicació del llibre d'investigació *Els fundadors del Regne de València* (3i4). Carme Gràcia és professora i catedràtica d'història de l'art. És autora de nombrosos llibres i és directora honorària del Museu de Belles Arts Sant Pius V de València.

Retall a les universitats

El darrer informe valencià de la Sindicatura de Comptes indica que, en l'exercici de l'any 2000, la Generalitat Valenciana va autoritzar a les universitats només un terç de les inversions previstes. És a dir, només 4.080 milions de pessetes dels 12.849 milions que hi havia acordats. Però les institucions universitàries han justificat per al mateix període un total de 7.262 milions de pessetes. Per compensar això, l'administració ha autoritzat unes disposicions de crèdit per un total de 3.182 milions de pessetes.